

**Zasady odbywania praktyk na studiach pierwszego stopnia
na kierunku nauk o rodzinie
prowadzonych na Wydziale Studiów nad Rodziną UKSW**

Główne założenia praktyk

Praca zawodowa familiologa (specjalisty do pracy z rodziną) wymaga szerokiego spektrum wiedzy i umiejętności, które musi znaleźć odzwierciedlenie w realizacji praktyk kierunkowych, zarówno z zakresu pracy z rodziną, w tym również na rzecz rodziny, jak również pomocy rodzinie, przygotowania do małżeństwa oraz promocji rodziny.

Dokumentem nadrzędnym w stosunku do niniejszych „Zasad” jest „Regulamin praktyk studenckich w UKSW” (załącznik do zarządzenia nr 68/2013 Rektora UKSW z dnia 27 września 2013r.), którego znajomość obowiązuje każdego rozpoczynającego praktykę studenta.

Praktyka kierunkowa trwa 160 godzin (4 tygodnie) i może być podjęta po IV semestrze studiów (w wyjątkowych wypadkach, za zgodą pełnomocnika dziekana ds. praktyk, można ją rozpocząć wcześniej). Praktykę należy realizować w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych. Wszystkie czynności związane z przebiegiem i zaliczaniem praktyk muszą mieć miejsce podczas trwania studiów danego stopnia.

Obligatoryjne praktyki na Wydziale Studiów nad Rodziną dotyczą dwóch zasadniczych obszarów: wspierania małżeństwa i rodziny w zakresie pomocy społecznej i poradnictwa rodzinnego (maksimum 150 godz.) oraz przygotowania do małżeństwa (minimum 10 godz.). Fakultatywnie student ma możliwość podjąć również praktykę z zakresu promocji wartości małżeństwa i rodziny w społeczeństwie w wymiarze nie przekraczającym 60 godz. Łączna ilość godzin praktyk wynosi 160 godzin.

Cele, treści i efekty kształcenia oraz metody ich weryfikacji

Celem praktyk organizowanych na Wydziale jest nabywanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie:

- znajomości systemowych rozwiązań wspierania rodziny z uwzględnieniem polityki społecznej, polityki rodzinnej i polityki prorodzinnej na szczeblu krajowym i samorządowym;
- znajomości form i metod instytucjonalnej pomocy wobec rodzin;
- znajomości problemów osobistych, małżeńskich i rodzinnych osób objętych opieką wybranych placówek;
- rozpoznawania sytuacji rodzin z uwzględnieniem ich mocnych stron oraz trudności, jakich doświadczają;
- planowania pomocy rodzinom i udzielania jej na miarę możliwości własnych i instytucjonalnych;
- podejmowania działań integracyjnych, stymulowania aktywności indywidualnej i rozwoju relacji interpersonalnych osób objętych opieką wybranych placówek;
- zapoznania się z praktycznym przebiegiem przygotowania do zawarcia małżeństwa;
- zapoznania się z funkcjonowaniem organizacji, mających na celu promocję wartości życia małżeńskiego i rodzinnego w społeczeństwie i środowisku lokalnym.

W trakcie praktyk z zakresu wspierania małżeństwa i rodziny student zapozna się z problemami osób, objętych działaniami wybranej placówki, oraz przeanalizuje dostępne metody udzielania pomocy tym osobom i ich rodzinom. W efekcie podjętej praktyki student będzie znał sposób funkcjonowania placówek pomocowych i/lub poradnianych, będzie umiał planować działania wobec rodzin i poszczególnych osób w rodzinach oraz będzie potrafił dobierać adekwatne środki wsparcia do sytuacji danej osoby i rodziny. W trakcie praktyk z zakresu przygotowania do zawarcia małżeństwa student zapozna się z przebiegiem i oddziaływaniem kursu katechezy przedmałżeńskiej na nupturientów. W efekcie podjętej praktyki student uzyska umiejętność analizowania przebiegu kursu i ewaluacji jego

efektywności. W trakcie praktyk z zakresu promocji wartości małżeństwa i rodziny w społeczeństwie student zapozna się ze strukturą i sposobami działalności instytucji promujących rodzinę i z formami promocji rodziny. W efekcie podjętej praktyki student będzie dysponował znajomością metod promocji rodziny stosowanych w danej placówce oraz będzie umiał planować i organizować działania na rzecz rodziny w środowisku lokalnym.

Wskutek zrealizowanych praktyk student będzie dysponował także kompetencjami społecznymi, szczególnie z zakresu komunikatywności, samodzielności i odpowiedzialności, umiejętności pracy w grupie, dyskrecji zawodowej i wrażliwości na etyczne dylematy życia małżeńskiego i rodzinnego.

Weryfikacji zdobytych przez studenta umiejętności dokonuje opiekun praktyk z ramienia placówki przyjmującej na praktykę, poprzez ocenienie stopnia realizacji założonych efektów kształcenia za pomocą kwestionariusza „oceny efektów kształcenia podczas praktyki” zamieszczonego w karcie kompetencji praktykanta UKSW. W przypadku braku tej weryfikacji (przy praktykach zaliczanych „na innych zasadach” oraz „w ramach pracy zawodowej / prowadzenia działalności gospodarczej”) weryfikacji tej dokonuje Pełnomocnik dziekana ds. praktyk.

Miejsca realizacji praktyk

Placówkami, w których student może realizować praktykę kierunkową, są:

- Domy pomocy społecznej;
- Centra Pomocy Rodzinie wraz z podległymi im jednostkami organizacyjnymi;
- Ośrodki pomocy społecznej wraz z podległymi im jednostkami organizacyjnymi;
- Centra integracji społecznej;
- Jednostki specjalistycznego poradnictwa rodzinnego;
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze, opiekuńczo-terapeutyczne
- Ośrodki interwencji kryzysowej;
- Ośrodki adopcyjne i preadopcyjne;
- Placówki zapewniające całodobową lub dzienną opiekę dzieciom i młodzieży, osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku;
- Ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie;
- Fundacje i stowarzyszenia mające na celu (ujęte w statucie) działania na rzecz rodziny, pracę z rodziną i pomoc rodzinie, jak również przygotowania do małżeństwa i promocję rodziny.

Podjęcie praktyki w placówce nieujętej wśród wyżej wymienionych wymaga indywidualnej konsultacji z pełnomocnikiem dziekana ds. praktyk.

Procedura realizacji praktyk

Nadzór merytoryczny nad przebiegiem praktyk sprawuje pełnomocnik dziekana ds. praktyk na Wydziale Studiów nad Rodziną. Obsługą administracyjną oraz wydawaniem skierowań i dokumentacji praktykanta zajmuje się Biuro Karier UKSW.

Student pośredniczy w zawarciu porozumienia o organizacji praktyk pomiędzy placówką, w której chce zrealizować praktyki, a Uniwersytetem. Pośrednictwo to polega na uzyskaniu informacji o dokumentach wymaganych przez placówkę przyjmującą na praktyki, zgłoszeniu praktyki poprzez formularz rejestracyjny dostępny na stronie Biura (co najmniej 14 dni przed jej rozpoczęciem), odebrania z Biura Karier wymaganej dokumentacji i dostarczeniu jej do zakładu pracy (placówki praktyk) przed rozpoczęciem praktyki.

Wszystkie działania podejmowane w trakcie realizacji praktyki student dokumentuje w dzienniku praktyk, w postaci codziennych zapisów czynności wykonywanych podczas

praktyki, potwierdzonych czytelną pieczęcią placówki przyjmującej na praktykę i podpisem zakładowego opiekuna praktyk.

Potwierdzenie odbycia praktyk stanowi karta praktykanta UKSW (lub jej odpowiednik, według zasad podanych w Regulaminie Praktyk Studenckich w UKSW), która po zakończeniu praktyk zostaje włączona do gromadzonej w dziekanacie dokumentacji studenta.

Student ubiegający się o zaliczenie praktyki powinien dostarczyć pełnomocnikowi dziekana ds. praktyk właściwą dokumentację, zawierającą kartę praktykanta (lub jej odpowiednik) wraz z potwierdzeniem odbycia praktyki i opinią o jej przebiegu wystawioną przez zakładowego opiekuna praktyk oraz dziennik praktyk razem z wszystkimi wymaganymi załącznikami (kwestionariuszami wywiadów rodzinnych wraz z planem pomocy rodzinie, ankietami ewaluacyjnymi kursu katechezy przedmałżeńskiej oraz raportem na temat form i sposobów promocji rodziny). Uzyskanie zaliczenia może zostać poprzedzone rozmową merytoryczną i weryfikującą z pełnomocnikiem dziekana ds. praktyk na Wydziale.

Po odbytej praktyce (nie później niż 21 dni po zakończeniu praktyki) student przedstawia dziennik praktyk i kartę praktykanta w Biurze Karier UKSW, uzyskując potwierdzenie odbycia praktyki, a następnie całą dokumentację składa do zaliczenia u pełnomocnika dziekana ds. praktyk – nie później niż 2 tygodnie przed zakończeniem ostatniego semestru studiów. Odbiór dokumentacji od pełnomocnika dziekana ds. praktyk, wraz z wpisem do indeksu, następuje nie później niż po upływie 2 tygodni od ich złożenia.

Oryginał karty praktykanta UKSW z wpisaniem zaliczenia należy przekazać do dziekanatu Wydziału Studiów nad Rodziną, zaś jej kopię – do Biura Karier UKSW.

Niezaliczenie praktyki jest jednoznaczne z koniecznością jej powtórzenia i niezaliczeniem roku studiów, w którym praktyki powinny być zrealizowane.

Zakres obowiązków praktykanta:

W ramach merytorycznego przebiegu praktyk student zobowiązany jest do:

- Zapoznania się ze specyfiką funkcjonowania danej jednostki organizacyjnej oraz wspomagających ją instytucji i organizacji, w tym:
 - strukturą, organizacją i dokumentacją placówki, w której student odbywa praktykę,
 - rodzajem usług świadczonych przez placówkę,
 - specyfiką osób i rodzin korzystających z pomocy danej placówki pod względem demograficzno-ekonomicznym oraz psychologiczno-społecznym,
 - potrzebami osób i rodzin korzystających z pomocy danej placówki,
 - stopniem zaspokojenia potrzeb osób i rodzin korzystających z pomocy w danej placówce i w organizacjach współpracujących z placówką.
- Aktywnego uczestnictwa w działaniach podejmowanych w danej placówce.
- Nawiązania kontaktów z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy świadczonej przez daną placówkę.
- Współdziałania w rozpoznawaniu, zaspokajaniu oraz uaktywnianiu potrzeb indywidualnych oraz społecznych osób i rodzin wymagających wsparcia.
- Zebrania materiałów umożliwiających opracowanie i realizację projektów pomocy względem klientów danej placówki, w szczególności:
 - W placówkach wspierania małżeństwa i rodziny:
 - przeprowadzenia wywiadów dotyczących sytuacji rodzinnej (lub wypełnienia arkusza obserwacji podopiecznego niepełnoletniego) 4 osób objętych oddziaływaniem danej placówki;
 - podjęcia wstępnych działań pomocowych na rzecz tych osób i ich rodzin (i opisanie tych działań w arkuszu wywiadu / obserwacji);

- przygotowania planu udzielenia pomocy tym osobom i ich rodzinom;
- uzyskania akceptacji dla tego planu od zakładowego opiekuna praktyki.
- W placówkach przygotowania do zawarcia małżeństwa:
 - przeprowadzenia ankiety informacyjno-ewaluacyjnej na zakończenie kursu;
 - opracowania wyników przeprowadzonej ankiety.
- W placówkach promocji wartości małżeństwa i rodziny w społeczeństwie:
 - przygotowania raportu na temat form i sposobów promocji rodziny w wybranych obszarach wraz z opisem działań podejmowanych przez placówkę przyjmującą studenta na praktykę;
 - uzyskania akceptacji raportu od zakładowego opiekuna praktyki.

W ramach organizacyjnej strony praktyk student zobowiązany jest do:

- Znajomości „Regulaminu praktyk studenckich w UKSW” (załącznik do zarządzenia nr 68/2013 Rektora UKSW z dnia 27 września 2013r.).
- Zapoznania się z zasadami BHP placówki przyjmującej na praktykę.
- Ubezpieczenia się od następstw nieszczęśliwych wypadków (NWW) na okres trwania praktyki.
- Zachowania tajemnicy zawodowej odnośnie uzyskiwanych w trakcie trwania praktyki informacji dotyczących osób objętych opieką placówek przyjmujących na praktyki.
- Godnego reprezentowania Uczelni i Wydziału, przestrzegania zasad kultury bycia i stroju oraz etycznego zachowania.